

VIII. Évfolyam 4. szám - 2013. december

Mátyás Dániel
matyasdani@gmail.com

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE FEHÉR FOLTJAINAK FELSZÁMOLÁSI LEHETŐSÉGEI, A MAGYAR-SZLOVÁK EGYÜTTMŰKÖDÉS ASPEKTUSAI

Absztrakt

Magyarország tűzvédelmi biztosítását alapvetően a tűzoltóság és a katasztrófavédelem látja el. A tüzesetekhez vonuló bevetési állomány meghatározott idő alatt kell, hogy a helyszínre érjen, azonban a megyében ez nem minden területen megoldható. Ezért azokat a területeket, melyeken a meghatározott normaidő alatt nem megoldható a vonulás „fehér foltoknak” nevezzük. A vonulási idő meghatározásában segítségül hívhatók a különböző útvonaltervező programok, azonban igazán hatékony megoldást jelenthet egy olyan szoftver kifejlesztése, mely kifejezetten a tűzoltóság, illetve a katasztrófavédelem számára készülne. A „fehér foltok” felszámolásában a szomszédos országok is segítséget nyújthatnak egymásnak egy kölcsönös együttműködési megállapodás segítségével.

In Hungary the task of fire protection basically provided by the Fire Department and the Disaster Management. The Fire Department has emergency stocks who have to reach the area within limited time, but this is not possible in every areas in the county. Because of this we call „white spots” those areas where the emergency stock can't reach the aim within the limit. In the definition of the white spots online routing programs can help, but a special softver for the Fire Department and the Disaster Management should be very useful. In the liquidate of „white spots” neighboring countries could help for each other.

Kulcsszavak: *tűzvédelem, tűzoltóság, vonulási idő, fehér folt, együttműködés ~ fire protect, fire department, procession time, white spot, cooperation*

BEVEZETÉS

Biztonságunk fenntartásának számos építőköve van, ilyenek többek között a munkavédelem, a vagyonvédelem, az információ védelem, a katasztrófavédelem, a tűzvédelem. A tűz elleni védekezésnek jelentős szerepe van, mivel a tűz rendkívül gyorsan képes nagymértékű károkozásra. A tűz mellett komoly veszélyforrás a füst is, mely gyorsan okozhat fulladás által bekövetkezett halált. De természetesen nem csupán a közvetlen lakókörnyezetben van jelen a tűz, mint veszélyforrás. A természetben bekövetkező tüzesetek is roppant nagy kárt tudnak okozni, gondoljunk például az erdőtüzekre, vagy a szárazfű tüzekre. Az ország tűzvédelmének ellátásában számos szervezet vesz részt, melyek között vannak állami és vannak magánkézben lévő szervezetek. Alapvetően a tűz elleni védekezés élharcosai az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, valamint területi és helyi szervei, illetve a különböző tűzoltó parancsnokságok. A tűzoltó parancsnokságokon belül megkülönböztetünk hivatásos tűzoltó parancsnokságokat (HTP), katasztrófavédelmi őrsöket (KÓ), önkormányzati tűzoltó parancsnokságokat (ÖTP), létesítményi tűzoltóságokat (LT), önkéntes tűzoltó egyesületeket (ÖTE). Ezek a szervezetek számos különböző módon látják el tűzvédelmi feladataikat. Foglalkoznak hatósági kérdésekkel, szabályoznak, betartatják a szabályokat, megelőző tevékenységet folytatnak, kivonulnak a különböző tűz- és káresetekhez, tüzet oltanak, sebesülteket mentenek, tűzvizsgálati eljárásokat végeznek, stb. A tüzesetek olyan azonnali beavatkozást igénylő esetek, amikre rendkívül gyorsan kell reagálni annak érdekében, hogy a tűz általi károkozás mértéke minimalizálható legyen és lehetőleg ne érjen kár se emberéletet, se anyagi javakat. Ennek érdekében a tűzoltóságoknak folyamatosan működtetniük kell olyan azonnal riasztható bevetési állományt, amelynek tagjai jól képzettek, rendelkeznek a változó környezetben és körülmények között végzendő, sokszor életveszélyes feladatok ellátásához szükséges mentális és fizikai képességekkel, valamint technikai felszereléssel. Ezeknek az egységeknek a fenntartása komoly szervezési, logisztikai, műszaki, gazdasági és egyéb kérdések megválaszolását igényli, mely ettől komplexé válik, de a feladat végrehajtása nélkülözhetetlen. Azonban arra nincs lehetőség, hogy egy állam annyi tűzoltó parancsnokságot üzemeltessen, mint ahány település található az országban. Ennek ugyanis olyan mértékű anyagi követelményei lennének, amely nem vállalható. Ezért az országban található tűzoltó parancsnokságok egy-egy adott területen látják el szolgálati feladataikat, azaz működési területekkel rendelkeznek. Egy tűzoltó parancsnokság a saját működési területén több település tűzvédelmének biztosításáért felel. Készen kell állnia arra, hogy bármikor, azaz a nap 24 órájában történhet olyan tüzeset, vagy káreset, amihez azonnal ki kell vonulnia és be kell avatkoznia, a keletkezett veszélyt el kell hárítania. A tüzeset, vagy káreset helyszínére történő vonulást azonban sokszor megnehezítik különböző körülmények, ilyenek lehetnek például az időjárásviszonyok, a terepviszonyok, a gépjárművek paraméterei, az útviszonyok, stb. Annak érdekében, hogy a vonulás egységesen zajljék, riasztás esetén az állománynak a laktanyát meghatározott időn belül el kell hagynia és meghatározott időn belül meg kell érkeznie a tüzeset, vagy káreset helyszínére. Azonban az említett vonulási normaidő nem biztos, hogy 100 %-ban tartható a fent említett gyakran változó körülmények miatt. A különböző, határ mentén elhelyezkedő települések esetében a beavatkozások során a szomszédos országok tűzoltóságai akár segítséget is nyújthatnának szükség esetén. Ilyen megye például Komárom-Esztergom megye is. A megye tűzvédelmi ellátottságáról elmondható, hogy 9 darab hivatásos és önkormányzati parancsnoksággal, valamint katasztrófavédelmi őrrel rendelkezik. Tekintve, hogy Komárom-Esztergom megye Magyarország északi részén, a szlovák-magyar határon fekszik, felmerülhet a lehetősége a szlovák és a magyar tűzoltóságok együttműködésének. A kölcsönös segítségnyújtás mind a két oldal számára hasznos lehet és hatékonyabbá teheti az érintett területek tűzvédelmi ellátottságát. Vannak települések, melyeken a tűzoltó gépjárművek vonulási ideje túl hosszú, ezáltal a tűzvédelmi ellátottság kevésbé hatékony. A cikk célja

ezeknek a területeknek a felderítése Komárom-Esztergom megyében, valamint javaslatként a felszámolásukra, továbbá a felmérése a szlovák-magyar együttműködés lehetőségeinek.

Komárom megye földrajzi adottságai

A megye az ország északnyugati részén helyezkedik el. Szlovákiával határos, így északról Szlovákia határolja, keletről Pest megye, délről Fejér megye és Veszprém megye, nyugatról pedig Győr-Moson-Sopron megye. A központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2012. január 1-jén a megye népessége: 310 200. [1]

A megye székhelye: Tatabánya.

1. ábra. Komárom-Esztergom megye [2]

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE FEHÉR FOLTJAINAK MEGHATÁROZÁSA

Egy korábbi kormányprogram¹ kitűzött célként jelölte meg a tűzoltó gépjárművek vonulási idejének 15-20 perc közé történő leshorítását. [3]

Ezért a szerző 20 percet vesz vonulási normaidőnek és fehér foltoknak nevezi azokat a tűzvédelmileg ellátatlan területeket, melyekhez az adott hivatásos tűzoltó parancsnokságról, vagy önkormányzati tűzoltó parancsnokságról a vonulási idő meghaladja a 20 percet. A különböző útvonaltervező programok, valamint a 120/2012. sz. Főigazgatói Intézkedés 1. számú mellékletében szereplő, tűzoltóságokhoz tartozó működési területekből meghatározhatóak a fehér foltok. [4]

¹ Új Magyarország 2006

ESZTERGOM HTP	Km	Perc	ÖTP	Km	Perc
Csolnok	17,6	17+2			
Dág	21,3	23+2			
Dorog	14,9	16+2			
Dömös	17,9	20+2			
Esztergom	1,6	3+2			
Kesztölc	11,3	13+2			
Leányvár	14,3	15+2			
Piliscsaba	21	22+2			
Piliscsév	19	21+2			
Pilisjászfalu	17,2	17+2			
Pilismarót	14,1	16+2			
Tokodaltáró	10,9	14+2			
NYERGESÚJFALU KŐ (ESZTERGOM HTP)	Km	Perc	ÖTP	Km	Perc
Bajót	4,2	5+2			
Lábatlan	5,1	8+2			
Mogyorósbánya	10,6	12+2			
Nyergesújfalu					
Süttő	9,3	14+2			
Tát	7,7	9+2			
Tokod	9,7	12+2			
BAJNA KŐ (ESZTERGOM HTP)	Km	Perc	ÖTP	Km	Perc
Annavölgy	12,9	13+2			
Bajna					
Epöl	3,5	5+2			
Gyermely	8,6	9+2			
Héreg	9,9	8+2			
Mány	19,1	17+2	Bicske	5,3	7+8
Máriaalom	10,2	13+2			
Nagysáp	4,8	6+2			
Sárisáp	14,9	18+2			
Szomor	8,9	8+2			
Tinnye	17,5	24+2			
Tök	19,2	18+2	Bicske	13,6	14+8
Úny	13	18+2			
Zsámbék	16,6	15+2	Bicske	11	11+8
TATABÁNYA HTP	Km	Perc	ÖTP	Km	Perc
Alcsútdoboz	23,8	24+2	Bicske	13,4	16+8
Baj	13,4	19+2			
Bicske	24,6	20+2	Bicske		
Bodmér	23,2	21+2	Bicske	12,8	13+8
Bokod	19,2	26+2	Oroszlány	7,2	8+8
Csabdi	26,1	20+2	Bicske	4,1	6+8
Császár	28,8	35+2	Kisbér	11	10+8
Dad	20,6	29+2	Oroszlány	10,8	13+8
Felcsút	20,3	19+2	Bicske	9,9	11+8
Kecskéd	13,6	21+2	Oroszlány	5,1	8+8
Kömlőd	16,1	22+2			
Környe	9	13+2			
Óbarok	18,8	15+2	Bicske	6,4	8+8
Óbarok-Nagyegyháza	10,9	14+2			
Oroszlány	15,9	19+2	Oroszlány		
Pusztavám	26,5	33+2	Mór	7,7	8+8

Szákszend	47,9	38+2	Nagyigmánd	12,7	15+8
Szár	13,2	14+2			
Szárliiget	8,1	10+2			
Tabajd	27,2	29+2	Vál	6,1	6+8
Tardos	20,5	24+2			
Tarján	11,7	13+2			
Tata	16,1	17+2			
Tata (Agostyán)	20,9	24+2			
Tatabánya	3,8	5+2			
Újbarok	16,6	19+2	Bicske	10,6	11+8
Várgesztes	15,2	19+2			
Vértesboglár	25,1	22+2	Bicske	14,7	13+8
Vérteskethely	55,2	39+2	Kisbér	5,9	5+8
Vértessomló	10,1	13+2			
Vértestolna	15,7	20+2			
Vértesszőlős	7,5	10+2			
KOMÁROM HTP	Km	Perc	ÖTP	Km	Perc
Ács	15,9	20+2	Ács		
Almásfüzitő	4,4	4+2			
Ászár	37	37+2	Kisbér	1,9	2+8
Bábolna	27,2	25+2	Ács	9,4	9+8
Bana	28,3	26+2	Ács	10,5	10+8
Csém	13,2	17+2	Nagyigmánd	7	8+8
Csép	25,3	26+2	Nagyigmánd	7,2	6+8
Dunaalmás	10,8	11+2			
Dunaszentmiklós	19,1	19+2			
Ete	30,8	31+2	Kisbér	6,2	7+8
Kisbér	35,1	34+2	Kisbér		
Kisigmánd	17,2	20+2	Nagyigmánd	3,8	4+8
Kocs	18,9	23+2	Nagyigmánd	11,9	12+8
Komárom	6,3	9+2			
Mocsa	11,3	14+2			
Nagyigmánd	19,6	22+2	Nagyigmánd		
Naszály	7,3	9+2			
Neszmély	11,8	12+2			
Szomód	14,3	13+2			
Tárkány	27	29+2	Nagyigmánd	7,8	8+8

1. táblázat: Komárom-Esztergom megye fehér foltjai Forrás: szerző saját összeállítása és szerkesztése

MEGOLDÁSI JAVASLATOK A FEHÉR FOLT PROBLÉMÁRA

Természetesen annyi tűzoltó parancsnokság fenntartására nincs lehetőség, mint amennyi település található az országban, ezért az alábbiakban olyan megoldások kerülnek bemutatásra, melyek egy-egy területen elhelyezett tűzoltóság létesítésével teszik hatékonyabbá a tűzvédelem megvalósítását.

BICSKE KŐ (TATABÁNYA HTP)	Km	Perc
Alcsútdoboz	13,4	16+2
Bodmér	12,8	13+2
Vértesboglár	14,7	13+2
DAD ÖTP		
Dad	1	1+8
Szákszend	8,9	11+8
TATA ÖTP		
Baj	3,5	6+8
PILISCSABA ÖTP		
Piliscsaba	1	1+8
Piliscsév	9,4	11+8
Tinnye	4,5	4
DÁG ÖTE		
Dág	1	10
DÖMÖS ÖTE		
Dömös	1	10

2. táblázat. Megoldási javaslatok Komárom-Esztergom megye fehér foltjaira
Forrás: szerző saját összeállítása és szerkesztése

A fenti táblázatban található információk térképen is megjelenítésre kerülnek az alábbi ábrán, ahol a négyzet a hivatásos tűzoltó parancsnokságot jelöli, az x a hozzá tartozó katasztrófavédelmi őrőst, a háromszög az önkormányzati tűzoltó parancsnokságot, a rombusz az önkéntes tűzoltó egyesületet, a körök pedig a fehér folt kategóriába eső településeket. Minden fehér folthoz (körhöz) a megfelelő színű tűzoltóság tartozik.

2. ábra. A Komárom-Esztergom megyében található fehér foltok és felszámolási lehetőségei
Forrás: szerző saját összeállítása és szerkesztése

A fehér foltok meghatározásához a www.utvonalterv.hu honlap került felhasználásra, mivel az figyelembe veszi a terepviszonyokat abban a vonatkozásban, hogy beállítható, hogy milyen útvonal alapján számoljon a rendszer, valamint a KRESZ előírásaira is tekintettel van. Azonban a rendszer hátránya, hogy a terepviszonyok földrajzi vonatkozását nem veszi figyelembe, valamint a jármű tömegére és méretére vonatkozó adatokat sem. Érdemes elgondolkodni egy olyan számítógépes rendszer kialakításán, aminek a segítségével kifejezetten a tűzoltóság és a katasztrófavédelem igényei szerinti számításokat is el lehetne végezni. Ahhoz, hogy a program a fent említett igényeknek megfelelő adatokat szolgáltatson, különböző paraméterek megadása szükséges, melyek a következők:

Szükséges paraméterek	A program által szolgáltatott adatok vonatkoznak
jármű méretei	az útvonalra
jármű tömege	a menetidőre
jármű teljesítménye	a KRESZ szabályokra
érkezési helyszín címe	a terepviszonyokra (hegyek, völgyek, tavak, erdők, földrajzi akadályok, tengerszinttől való eltérés mértéke, stb.)
-	az útviszonyokra (szélesség, teherbírás, stb.)
-	a különböző alternatív megoldásokra

3. táblázat. A fehér foltok felszámolását segítő programmal szembeni igények

Forrás: szerző saját összeállítása és szerkesztése

EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK SZLOVÁKIÁVAL

Elképzelésem szerint a kölcsönös együttműködés jelentősége a két ország között abban nyilvánul meg, hogy bizonyos területeken a közeleső tűzoltó parancsnokságok állománya segítségnyújtásra riasztható legyen, így az adott terület tűzvédelmi ellátottságának fokozása érdekében nagyobb létszámú erőt lehet felvonultatni. Az elsődlegesen beavatkozó állomány az adott ország tűzoltó parancsnokságához tartozik, a segítségnyújtók csupán másodlagos beavatkozóként érkeznek a helyszínre. Azonban előfordulhat olyan eset, amikor a segítségnyújtó erők hamarabb képesek a helyszínre érkezni, ebben az esetben megkezdhetnék a beavatkozást a nagyobb kár (mind emberi élet, mind anyagi) bekövetkezésének csökkentése érdekében. Az elsődleges beavatkozók megérkezését követően átveszik a tűzoltás vezetését és a segítségnyújtók az elsődleges beavatkozó állomány utasításai szerint vesznek részt a káreset felszámolásában. A kölcsönös együttműködés során felmerülhet a kommunikációs probléma, mivel a beavatkozásban résztvevő állomány két egymástól eltérő nyelvet beszélő országból érkezik. Bár az országhatár mellett élő és dolgozó emberek nem ritka, hogy beszélnek mindkét ország nyelvét, segítségükre lehet egy olyan kétnyelvű riasztási lap, mely a gépjárműveken, valamint a híradó ügyeleten kerülnének elhelyezésre és olyan kulcsszavakat tartalmaznának, melyek segítségével egyértelműen tudnak információt közölni a másik országból érkező személyzettel. Az együttműködés során az alábbi táblázatokban a fekete színnel kiemelt tűzoltó parancsnokságok a segítségnyújtók, és az alájuk sorolt településeken tudnának segítséget nyújtani a korábban meghatározott normaidőn belül. A segítségnyújtási lehetőségek meghatározásához a <https://www.google.hu/maps> honlap került felhasználásra, mivel a segítségével a Magyarország és Szlovákia közti útvonalak is tervezhetők.

KOMÁROM HTP	Km	Perc
Komárno	8,5	12+2
Malá Iza	10,1	14+2
ESZTERGOM HTP	Km	Perc
Bajtava	11,8	16+2
Kamenica nad Hronom	7,7	12+2
Malé nad Hronom	12	16+2
Sturovo	4,6	10+2

4. táblázat. Szlovák települések, melyeken a magyar tűzoltóságok segítséget tudnak nyújtani
 Forrás: szerző saját összeállítása és szerkesztése

KOMÁRNO	Km	Perc
Ács	12,3	15
Almásfüzitő	13,1	17
Csém	9,9	12
Csémpuszta	7,5	10
Grébicspuszta	15,2	17
Kisigmánd	13,3	16
Komárom	3,2	5
Mocsa	13,5	17
Nagyigmánd	17,2	19
Naszály	17,2	20
STUROVO	Km	Perc
Dorog	11,3	17
Esztergom	4	8

5. táblázat: Magyar települések, melyeken a szlovák tűzoltóságok segítséget tudnak nyújtani
 Forrás: szerző saját összeállítása és szerkesztése

KONKLÚZIÓ

Összességében megállapítható, hogy Komárom-Esztergom megyében is jelen van a fehér folt probléma, azonban számuk elenyészőbb, mint más megyékben. A tűzvédelem hatékonyabb működésének érdekében javasolt néhány új tűzoltó parancsnokság létesítése, valamint kifejezetten a tűzoltóság és a katasztrófavédelem számára egy olyan számítógépes szoftver létrehozása, aminek segítségével a vonulási idő számítása pontosabban elvégezhető. Továbbá tekintve, hogy Komárom-Esztergom megye egészen Magyarország északi határán fekszik, érdemes a Szlovákiával való együttműködés megfontolása. Az együttműködés sikeres létrejötte esetén mind Szlovákia, mind Magyarország hatékonyabbá teheti a tűz elleni védekezés során alkalmazott stratégiáját. Ennek eredményeképpen az állampolgárok biztonsága is szavatolhatóbb, valamint tűzoltó szakmai szempontból is hasznos szakma specifikus tapasztalatcserére is lehetőség nyílik. A két ország tűzoltóinak bevetés közben nyílik lehetősége tanulni a másik féltől, mely tapasztalat beépíthető a saját országban végrehajtott bevetések során. A nyelvi nehézségek problematikája egy egységes riasztási lap segítségével áthidalható, minek a segítségével az idegen nyelvet nem beszélő személyzet is tud kommunikálni a másik országból érkező kollégáival.

**A CIKK A TÁMOP-4.2.1.B-11/2/KMR-0001 KRITIKUS INFRASTRUKTÚRA
 VÉDELMI
 KUTATÁSOK PROJEKT TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT**

Felhasznált irodalom

- [1] Központi Statisztikai Hivatal: Tájékoztatói Adatbázis,
<http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>, letöltés ideje: 2013. 05. 14.;
- [2] Komárom-Esztergom megye földrajzi adottsága,
<http://dumaalmas.hu/almasi-koz/kisber-41-telepulest-visz/>, letöltés ideje: 2013. 05. 14.;
- [3] Új Magyarország Kormányprogram, 2006-2010,
<http://szmm.gov.hu/main.php?folderID=1055&articleID=6205&ctag=articlelist&iid=1>,
2006. 05. 30., letöltés ideje: 2013. 05. 13.;
- [4] 1. számú melléklet a 120/2012 sz. Főigazgatói Intézkedéshez,
http://www.katasztrofavedelem.hu/letoltes/tuzoltas/htp_mukodesiterulet_otp_muveletik_orzet_201303.pdf, letöltés ideje: 2013. 05. 01.;